

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉSOK, PINCZÉREK ÉS KÁVÉHAZI SEGÉDEK ÉRDEKEIT FELKAROLÓ SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Egész évre. 12 kor. || Félévre 6 kor.
Háromnegyed évre 9 „ || Negyedre 3 „

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., kerület Akácfa-utca 7-ik szám.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

Magyar fürdők és fürdői vendéglők.

Gazdag ország Magyarország fürdőtelepeik tekintetében is. Itt van mindjárt Budapest, mely a világ egyik legelsőrendű fürdővárosa. Gazdag ásványvizek tartalma, csodás gyógyerejű melegforrások bugyognak fel úgy a pesti, de különösen a budai oldalon s virágos kertek övezete, modern berendezésű fürdőpaloták szinte hivogatják a gyógyulást keresőket és az üdülni vágyókat. Ott van Lukács-, Császárs-, Rács-, Rudas- s többi fürdők a budai oldalon, a pestin a városligeti artézi fürdő, mind meleg gyógyforrásokból nyervén fürdővizeiket. És van-e a világon gyönyörűsebb üdülnőhely a mi bájos Margit-szigetünkénél, melynek lombkoszorúja virágos partjait a Duna hűvös hullámai ölelik körül, mint a ragyogó szépsége üdességében mosolygó menyasszonyt szerető vőlegénye. Igaza volt néhai jó báró *Podmaniczky* Frigyesnek, aki azt mondta, hogy Budapest a világ legelső üdülnő és fürdővárosa s bünt követ el az, aki máshova, különösen külföldre megy nyaralni, ő maga is nyolczvanat meghaladó évének minden nyarát itt töltvén Budapesten.

A székesfővárosi fürdők közül úgy modern építkezés, mint berendezés, de látogatottság dolgában kimagaslik a Szent-Lukácsfürdő, melynek forrásai immár a világhírűvé lett Kristályvizet is ontják. Itt látszik meg, hogy minő hatalmas eredményeket érhet el a helyes kezelés, vezetési irány és igazgató. Ezt a fürdönket várpalotai *Palotay* Ödön de különösen testvére várpalotai *Palotay* Rezső szakavatott irányítása, külföldön is szerzett tapasztalati tudása emelte a fürdőkultúra ily ma-

gas fokára. Mellette ott van a magyar irtalmasrendiek tulajdonát képező, egykor olyan híres Császárfürdő a maga nevezetes platinasoraival, melynek alatt egykor Pestnek és Budának aranyifjúsága gyülekezett össze nyári mulatozásra. A többi budapesti fürdők is többé-kevésbé a kor színvonalának megfelelőleg modern berendezésűek, mint például a Sós-fürdő s a tuloldali részen a város belterületén levő fürdőházak is. A városligetben most épül pálmakerttel kapcsolatban az artézi fürdő hatalmas palotaszertű épülete, melyet a jövőben remélhetőleg még a külföldről is tömegesebben keresnek fel, ami szükségessé teszi mellette egy szálloda építését.

Magyarország vidéke is tele van szebbnél-szebb fürdőkkel melyek testnek, kedélynek, léleknek üdülnést, gyógyulást nyújtanak ozonduz levegőjükkel, gyógyerejű vizeikkel. Ott van a Balatonpart a maga ragyogó fürdőtelepeivel, melyek úgy helyezkednek el a kis magyar tengerpartján, mint egy-egy virággal, madártollal, szép leány és asszonykacagással teljes oázis a tikkasztó nyári hőségben. A Balatonpartján levő Balatonfürednek, mely a benzés tanítóred tulajdona, már réggen világfürdőnek kellene lennie — annak dacára, hogy savanyu vize erejét nagyrészt elvesztette — de ugylátszik itt is a baj a szakigazgatás hiányossága. A bácskában ott van a szépséges palicsi fürdő, mely Szabadka város tulajdonát képezi s ott vannak az állam tulajdonát képező fürdőink, mint a világhírű Herkulesfürdő. A felsőmagyarországi tátrai, iglói fürdők, mindegyik a természet gyönyörűségének egy-egy kiválasztott helyén elhelyezkedve. Es mikor ilyen gazdagok vagyunk fürdőkben és az

ezekhez kapcsolt igazán modern s minden igénynek megfelelő szállodákban és vendéglőkben, akkor úgy kellene, hogy ezek az intézményeink látogatottak legyenek, felvirágozzanak, anyagilag boldoguljanak. Pedig — sajnos — ez nem így van. Gyakran megesik, hogy egy-egy fürdővendéglő vagy szálloda-vállalkozó, a szezon végeére minden az üzletébe fektetett vagyont elveszítve, télire pinczérnek kénytelen beállni Budapesten.

Magyarországon a közönség és a fürdőteleptulajdonosok, vendéglősök, szállodások folytonos szemrehányási csereviszonyban élnek egymással. A közönség drágálja a fürdőt, fürdőszállodai és vendéglői árakat, a fürdőtulajdonosaink pedig azzal panaszkodnak, hogy nem látogatják eléggé a fürdőket és hogy nagyon rövid a fürdőszezon, mert most már, aki teheti a kényszerítő okoknál fogva is, csak júliusban és augusztusban akar fürdőzni. Hát olyan az állapot, hogy mind a két félnek igaza van.

A magyar főuri nagybirtokos s vagyonosabb osztály még ma is csupa merő divathóbortból, nem törődve a magyar fürdők jövőjének helyzetével, nyaranta a külföldi fürdőket keresi fel idegenben hagyván a magyar pénzmillióit, holott, amit a külföldi fürdők nyújtanak, azt a hazai fürdőkben is mind feltalálhatná. Ez a mindenben külföldit majmoló mánia főoka egyes, jó hírnévre érdemes fürdőink mai mizeráblis állapotának.

Az is igaz, hogy fürdőink és fürdőtelepeink, fürdővendéglőink drágaságát az idézi elő, hogy nálunk a fürdőidény mindössze két hónapra, júliusra és augusztusra zsugorodik össze s ez idő alatt kell a fürdőtulajdonosnak, bérlőnek, vendéglősnek nagy dologi

A legmagasabb udvar és József főherceg udvari szállítója.
FRANZA ÁGOSTON és ZIMMER PÉTER UTÓDA

ZIMMER FERENCZ halnagykereskedő

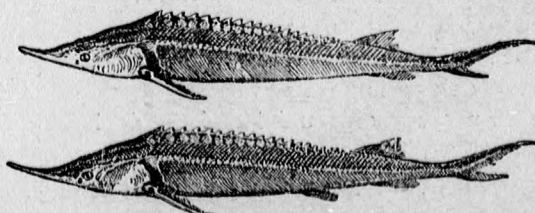
A Balaton Halászati R.-T. kizárólagos képviselője.

Telefon 61-24. BUDAPEST, Központi vásárcsarnok Telefon 61-24

Mindennemű tengeri és édesvizihalak. Egyedüli halszállító cég, mely az előkelő házak és éttermekben szükségelt összes halfajokat friss állapotban állandóan raktáron tartja. Sürgönyök: Zimmer halászmester. Budapest.

ALAPITTATOTT
1820.

és személyi kiadásainak megszerzéséről gondoskodni.

Nálunk a fürdőidény rövidegét kivált a jobbmoduaknál kétségtelen, hogy az iskolai szünetnek mai beosztása is okozza. Szeptember a legsebb hónapunk, de akkor már nem üdülhet senki, akinek iskolás gyermeke van a családjában. Alig huszonöt éve mult, hogy az iskolai szünetet július, augusztus hónapra tette át néhai Trefort Ágost vallás- és közoktatásügyi miniszter, azzal az indokolással, hogy az ifjúság júliusban sokat szenved a hőségétől. Hát kezdjük júniusban, nem szenved éppen úgy, hiszen ez nálunk a buzaérés legmelegebb hónapja? Aztán a tanév utolsó hónapjában ugyanis csak az összegezesek, vizsgálatok folynak s ezekre meglehetne tartani a tanórákat reggel 6-tól déli 11-ig akkor aztán nem szenvedne az ifjúság annyit az iskolai hőségétől. Ha a régi okos rendszer szerint, mint van mostanában Francia- és Németországban, az iskolai vakáció augusztus és szeptember hónapokra, erre, akkor jobbmodu családok még szeptemberben is a fürdőkön tartozkodhatnának. Akkor a hivatalnokok is egymást felváltva májustól szeptember végéig oszthatnák be fürdőzésüket. Akkor két hónap helyet négy lenne a fürdőévad, a minek következtében természetesen csökkenének a fürdőszállodai és vendéglői árak, sőt jobban boldogulnának fürdőink s azok vendéglősei s tovább jutnának kenyérkereseti forráshoz a fürdői alkalmazottak ezrei is.

Egyébként ne tessék gondolni, hogy a fürdővendéglői árakat éppen a vendéglősök emelik magasra. Ez egyáltalán nincs így. Tessék csak megfigyelni, hogy egy nagyobb fürdőhely tájékán a falusi nép minő magasra veri fel a nyers élelmiszerek árát! A tej, a baromfi, a gyümölcs, a zöldség olyan drága egyes fürdőtelepek körül, hogy az megduplázza még a horribilis budapesti piaci árakat is. Ennek a drágasságnak megfékezésére állítsanak fel a fürdők közbirtokosságai fogyasztási szövetkezeteket s akkor megfogják látni, hogy mindjárt olcsóbb lesz a fürdői vendéglői étkezés is.

Mindenekelőtt pedig az ország nagybirtokosai járjanak jó példával elől, hogy magyar ember csak magyar fürdőt látogasson, mert fürdőink felvirágoztatása, fejlesztése még nemzetgazdasági szempontból is hazafias kötelesség!

Alkalmi korcsmák az építkezéseknél. Különösen Budapesten már régidő óta tapasztalható dolog, hogy ha valamely városrészben nagyobb arányú építkezés kezdődik, akkor ott az építkezés tőszomszédságában azonnal megnyílik egy alkalmi korcsma, mely-

nek korcsmárosa soha sem tanulta a korcsmáros, vendéglős iparosságot, hanem erős kontármerészséggel, rendszeren pálinkamérből erre az alkalomra csapott fel korcsmárosnak, hogy rossz itala, kiselejtezett ételneműje árusításával az építőmunkások keresete után hamarosan megtollasodjék. Van erre példa nem egy itt a főváros területén. Hogy ezek az alkalmi korcsmák kontár korcsmárosaikkal együtt nagy károkat okoznak a tisztas vendéglős és korcsmáros iparnak, különösen pedig az azon vidéken lakó, régebbi, adót fizető, szakképzett vendéglősöknek és korcsmárosoknak, azt fölösleges bizonyítani. Ez ellen a baj ellen pedig különösen itt Budapesten alig lehet védekezni. Nem, mert míg a legutolsó vidéki városban is szigorúan ügyelnek arra, hogy a vendéglők és korcsmák csak a lakosság számára nyújtsanak és egymástól bizonyos távolságnyra legyenek felállíthatók, addig Budapesten derűre-borura, mindentíle jött-ment kontárnak adnak ki italmérsi engedélyeket, nem törődve azzal sem, hogy magyar honos-e az illető, hogy van-e neki illetősége, azzal sem, hogy a nem kívánatos bevándorlók gyanus salakjából való. Ezen a visszaélésen is csak a vendéglősiparnak a képesítéshez kötött iparágakhoz való sorolásával lehetne segíteni, addig is azonban ipartársulatunk tisztelt elöljárósága eljárhatna az illetékes hatóságoknál, hogy olyan nagyobb építkezéseknél, amelyek közelében már régibb, tisztas, szakképzett kezelésben lévő egy, vagy több korcsma és vendéglő van, ott ne adjanak ki, különösen kontár bormérőknek italmérsi engedélyt.

Az ipartestületek szaporodása és a vendéglős ipar. Az Ipartestületek Országos Szövetsége» dicséretes mozgalmat fejt ki az irányban, hogy az ipartestületek száma minél inkább növekedjék az országban. Nem tudjuk, hogy a Szövetség foglalkozott-e már azzal a kérdéssel, hogy a vendéglős és korcsmáros ipar is a törvényesen képesített iparágakhoz soroztassék s így ipartársulatokból ipartestületekké alakulhasson át, de ha nem, mindenesetre célszerű volna erre jóakaratu figyelmét felhívunk. Erre a jóakaratu figyelmre annál is inkább szükségünk volna, mert ezt, — sajnos, — a budapesti kereskedelmi és iparkamara részéről eddig nem tapasztaltuk, talán csak azért, mert Gelléri Mór kir. tanácsos ur más oldalról annyira el van foglalva, hogy nincs ideje a vendéglősök és korcsmárosok ezen jogos kérdésével foglalkozni.

Az elpusztult szőlők és a korcsmárosok.

Olyan természeti csapások érték most Magyarország szép termési reményekkel bízott szőlőterületeit, mely a magyar vendéglősöket és korcsmárosokat is sajnosan érdekelhetik, mert drágább lesz a bor ára s így súlyos teher nehezedik egyik legfőbb keresetforrásukra, a borkimérésre. Akik attól tartottak, hogy az idei bortermés meghaladja az 1908-ikét is, azok immár megnyugodhatnak. Jajszavak hangzanak az or-

szág minden része felől. Vihar, árvíz, szélvész, jégeső tördeli ki a gyümölcsfákat s tépi, szaggatja ki tövéből a szőlőtökéket is. Oda van nagy magyar vidékeknek szőlőtermelésének minden szép idej reménye. Krassó-Szörény vármegyének termő vidékét az árvíz tette tönkre, pusztította el évekre kihatólag. Rövid időre rá Zemplén vármegyét látogatta meg az időjárás kegyetlen szeszélye s legnevezetesebb borvidékünket, Tokaj-Hegyalját s elpusztult a híres szőlőtermés, még pedig kétezer hold területen úgy, hogy a métermagasságra lehullott nagy jégdarabok még a szőlőtökéket is szétdarabolták, szétforgácsolták. Itt már nem szüretelnek néhány esztendeig.

Ezután a Balaton partjára, különösen Tapolca vidékére vonult az elemek vészes haragjának pusztító szeszélye. A jég itt is óriási károkat okozott. Tolna-, Somogy- és Zalamegye szőlőinek nagy részét a felhőszakadás pusztította tönkre. Más hol a peronospora s vidium pusztít, mely ellen az idén azért nem lehet permetezéssel sem védekezni, mert Medárdus óta minden nap esik az eső s az megsemmisíti a védekezés eredményét. Így van ez majdnem az egész Alföld területén. Vigaszt alig lehet itt nyújtani, mert ahol júliusban lehervadtak a tőkék, ott októberben nem szüretelnek a ká-dakban.

A súlyosan sujtott s arra rászoruló szőlőbirtokosoknak segítségükre siet az államhatalom. Nagyobb és hosszabb lejáratú kölcsönöket nyújt nekik, hogy annak segítségével kiséghessék magukat az isten csapása okozta nagy bajból. Azok a vendéglősök és korcsmárosok sem érzik meg teljesen a csapások súlyát, akiknek telve van a pincéjük a tavalyi s két évi terméssel s elég tekintélyes tőkével rendelkeznek. Igen, de hányan vannak ilyenek? Ne felejtjük el, hogy az utóbbi esztendő nem kedveztek a vendéglős, korcsmáros iparnak. Igen sok iparos társunk ráfizetett üzletére és súlyos válságba került. Mert a piacon minden megdrágult. Liszt, hus, baromfi, zöldség, csak a vendéglőkben, korcsmákban nem lehetett az ételadagokat drágábban adni. S ha most a bor is megdrágul, mi lesz azokkal a vendéglősökkel, korcsmárosokkal, a kik a mult évek küzdelmei alatt anyagilag is kimerültek s kifogytak a borkészletükből is? Bizony ezek súlyos helyzetbe kerülnek, mert a korcsmáron sem állam, sem kormány nem segít, ha csak magukon, vagy egymáson nem segítenek.

Igen, az egymáson segítés ereje, ha meg volna, mindjárt nem volna baj és veszedelem. Ha az összetartás ereje olyan nagy lenne köztünk, hogy legalább itt Budapesten megteremtettük volna a »vendéglősök és korcsmárosok fogyasztási szövetkezetét«, melynek hatalmas pinczéi csak a mi számunkra volnának telve a termelőtől előre beszerzett borokkal, — akkor nem igen félénk egy nyári zivatar zuhogó erejétől. De kérdjük, hol van meg közöttünk ez az összetartás? Hiába keressük, nem találjuk.

Pedig az elemek szeszélyei kiszámíthatatlanok. Sujthatnak még bennünket hasonló csapások s akkor ismét ki lehetünk téve a nagytőkés nagykereskedők kiszípolozásának. Ez ellen is csak az összetartás, szövetkezés védhet meg bennünket, melyet kell, hogy szóvá tegyünk, ha előbb nem, a vendéglősök és korcsmárosok őszi országos kongresszusán, mely, ha ott tényleg visszhangra talál, ezzel a jobb jövő kilátásának napjai virradnak a magyar vendéglős és korcsmáros iparra!

A borbeszerzés megkönnyítése.

Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszter annak idején tervezetet dolgozott ki, mely egyrészt a borértékesítés megkönnyítését célozta, másrészt a hazai nagyfogyasztóknak, különösen a vendéglősöknek és korcsmárosoknak módot akart nyújtani a könnyebb és megbízhatóbb beszerzésére nézve. Az utóbbi évek zavaros politikai küzdelmei közt azonban Darányi ezen tervezetéből nem lett semmi. Gróf Serényi, az új földművelésügyi miniszter azonban most úgy látszik, teljesen követi nagyevű elődje gazdasági tevékenységét, most elővette Darányi Ignác gazdag és becses tervezeteinek tárházából ezt az egyik legbecsesebbet, mely kétségtelenül érdekelni fogja az egész magyar vendéglős és korcsmáros társadalmat.

E tervezet egész terjedelmében még nem ismeretes. Ezt a földművelésügyi miniszter először egy értekezlet elé fogja terjeszteni, melybe a szőlősgazdák és vendéglősök is meghívtnak. A miniszter először is a hegyi bor megfelelő forgalomba hozataláról óhajt gondoskodni. A síkföldi borok úgy is könnyen forgalomba hozhatók s miután egy évnél további tartósságuk nem igen van s a tengeren sem szállíthatók, aránylag olcsón beszerezhetők a korcsmárosok, különösen a kiskorcsmárosok által, akik annak kimérésére leginkább utalva vannak. Ezen borok, valamint mindennemű boraink könnyebb hozzáfutásán különben csak a boritaladó lezállítása fog segíteni.

A földművelésügyi miniszter tervezete szerint, egy nagyobb tőkével rendelkező és az állami segélyre is jogosított részvény-társaság alakíttatnék a bor közvetítésére s a közvetítő kereskedelem kizárásával annak olcsóbb, a termelőnek mégis nagyobb hasznot hajtó forgalomba hozatalára. Ennek a részvény-társaságnak tagjai lennének a termelők s vendéglősök köréből is. A társaság köteles volna az ország határain belül az első évben 7, a másodikban 3 s így összesen 10 közraktárt állítani a boroknak a belföldi fogyasztásra való közvetítésére s termelőknek beszállított boraik után 50% előleget nyújtani, valamint a fogyasztóknak, hitelképes vendéglősöknek és korcsmárosoknak is bizonyos határidőre s bizonyos százalék hitelt nyújtani. Főlöszleges boraink számára a társaság köteles lesz a vám- külföldön, még pedig Német-, Oroszországban és Svájcban 7 év alatt 12 bodega-szerű mintaraktárt felállítani, még pedig borkösztolóval s köteles fokonyként 6 év alatt 6 millió korona áru bort külföldre szállítani, úgy, hogy már a 7-ik évtől kezdve évenként 6 millió korona áru bor szállíttatnék külföldre, úgy azonban, hogy ha a hazai fogyasztás már itthon biztosítva volna. A társaság egész borkezelése és borüzeme a földművelésügyi miniszter szigorú ellenőrzése alatt állana.

A társaságnak 10—12 millió korona alapítókára volna szüksége s itt a kormányknak sem volna szabad fősvénykedni a segély nagyságával, de arra is figyelni kellene, hogy a részvényeket ne spekuláns nagytőkészek kaparintsák magukhoz, hanem a leginkább érdekelt termelők, vendéglősök és korcsma-

rosok, akik e téren már úgy is gazdasági missziót teljesítenek. Ha spekulánsok kerül a részvénytársaság, ott leszünk, ahol a mádi izraelita. A termelő keveset kap boraiért, a vendéglős meg fogyasztó drágán fizeti azt meg.

Az ipartörvény újabb revíziója és a vendéglősipar.

Régóta kísért nálunk az elavult ipartörvény revíziója s még sem tud megszületni. Ez a revízió leginkább tudvalevőleg abban akadt meg, hogy a volt kereskedelmi kormány törvénytervezetére egybehívott értekezlet a kormány lemondásakor elnapolta tanácskozásait. Azóta a törvényelőkészítő munkálatok szüneteltek s így az új ipartörvény megalkotásnak munkálata is.

Ez a ránk nézve is fontos kérdés azonban most ismét aktuális lett.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter ugyanis az új ipartörvény tervezetének előkészítésére egy bizottságot alakított, melyben azonban annyiban nincs köszönet, hogy csak egyetlen iparos tagja van, Thék Endre udvari tanácsos asztalos gyáros, a többi mind miniszteri tisztviselő. Ezek fognak majd Magyarország iparosságának jövő sorsáról határozni. A bizottság már meg is tartotta első ülését s mint értesülünk, az nem a már kész törvénytervezetet fogja átdolgozni, hanem egészen új törvénytervezetet készít. Ennek előkészítésére a bizottság a nyári szünet után fogja megtartani első ülését.

Már most a szállodás, vendéglős és korcsmáros iparosságot leginkább az érdekelheti, hogy ebben az új törvénytervezetben, — mely minden valószínűség szerint törvénynyé is válik — benne lesz-e a szállodás, vendéglős és korcsmáros iparnak a képesítéshez kötött iparágak közé sorozása is, mely létérdekünk és melyet már évtizedek óta sürgetünk. Eddig erre vonatkozólag semmi biztató kilátásunk nincs.

Nem egyszer rámutattunk arra, hogy minő életbevágó, fontos érdeke a szállodás, vendéglős, korcsmáros iparosság jövődjének az, hogy a törvényesen képesített iparágak közé soroztassék az ő tisztos gyakorlatot igényelő foglalkozása is. Ez által nem csak a jövő, hanem már a mostani vendéglős és korcsmáros ipar is megszabadulna a reá nézve nem csak anyagilag, hanem erkölcsileg is káros kontár konkurrenciától. Utja vágatnék annak, hogy minden kaptafát megunt suszter, bórparólast odahagyott tobakos, s kaszát, kapát elcsapott paraszt ember — ha van egy pár garasa, — felcsaphasson vendéglősnek, korcsmárosnak, azoknak rovására, akik azt az iparágat tanulták, évek hosszúáig gyakorolták s akiknek joguk is volna ezen tudásuknak és gyakorlatuknak anyagi hasznát élvezni.

Nos, hát ha valamikor, most itt van az ideje, hogy e tekintetben a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok is megtegyék a döntő lépést. És ennek a lépésnek az első része az, hogy ipartársulatunknak jogos kívánalma tekintetében érintkezésbe kell lépnie a kereskedelmi minisz-

ter által az ipartörvény revíziójára kiküldött bizottsággal, sőt magával a kereskedelmi miniszterrel is. És meg kell nyerni a képviselőház többségét is annak a jogos törekvésnek, hogy iparágunk a törvényes képesítéshez kötött iparágak közé soroztassék, mert ha most nem érünk célt, akkor várhatunk még újabb száz, vagy ötven esztendő, míg ez a kérdés újból aktuális lesz, ami egyértelmű a magyar vendéglős és korcsmáros ipar anyagi és erkölcsi pusztulásával.

A szerződészegők büntetése.

A magyar szállodásokat, vendéglősöket és korcsmárosokat is bizonyosan érdekelheti az a mozgalom, mely az irányban indult meg, hogy nálunk is alkottassék olyan törvény, mely elrendeli, hogy az a munkás, vagy munkaadó, aki a munkaszerződést meg nem tartja, annak kikötéseit nem teljesíti, az büntetőjogi felelősség alá vetessék, az az pénzbürságra, esetleg elzárásra ítéltessék. Érdekelheti ez leginkább a budapesti vendéglősöket és korcsmárosokat, hiszen alkalmazottaikkal legutóbb kötöttek kollektív szerződést, bár nem tételezzük fel, hogy ezt a szerződést, illetve annak kikötéseit akár a vendéglősök, akár az alkalmazottak részéről megsértették.

Akik azt akarják, hogy a szerződészegés büntetőjogi következményekkel járjon, azok ezt azzal indokolják, hogy a munkaszerződésnél nem egyenlő felek állanak egymással szemben s hogy a munkabér-szerződés becsületes megtartásához nem pusztán egyéni, hanem igen gyakran társadalmi és közérdekek is fűződnek.

A munkabérszerződés büntetőjogi biztosítását követelők azt hangsúlyozzák, hogy mindaz a nehézség, mely akár a kollektív, akár az egyéni szerződések dolgában eddig fölmerült, főleg abban domborodik ki, hogy a munkás szervezkedve is, egymagában is, nem tud elég biztosítékot nyújtani a szerződés betartására és hogy nincs semmiféle mód sem a nem teljesített, vagy helytelenül, sőt készakarva helytelenül teljesített szerződési megállapodás nyomán keletkezett kár megtérülésére. Ha a munkaadó nem teljesíti a szerződést, a munkás egyszerűen beporli és kártérítést kap. Ha ellenben a munkaadó a károsult fél, akkor hiába indít kártérítési pert, mert a helyét gyakran változtató s többnyire vagyontalan munkáson vagy alkalmazotton ugyan nem hajthat be semmit. Ilyen körülmények közt a munkást csak hatóságai büntető közbelépéssel lehet szerződészerű kötelezettségének betartására szorítani.

Hogy a munkaszerződések betartása nem csak egyéni, hanem igen sokszor társadalmi közérdek is, az kétségen felül áll. Hiszen akármerre nézünk, egész társadalmi életünk a termelés, a fogyasztás, az ipar, a kereskedelem, az állami és vármegyei élet úgy van berendezkedve, hogy alapjuk a munkabérszerződés. Ha például az építőmunkások nem tartják be munkabérszerződésüket s ezáltal az egész vonalon megakasztják az építkezéseket, bizony ez a közérdek rovására esik. Valamint arra esnék például az — amit nem is szeretnénk feltételezni —

Nagy Ignác

■ pinczefelszerelési cikkek üzlete ■
Budapest, VII., Károly-körút 9.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű **pinczefelszerelési cikkekben** úgymint: borszivattyúk, gummicsovok, rézcsapok, palaczkdugaszolók és kupakolók kisebb és nagyobb hollandi és asbest szűtőkészülékek, boros palaczkok, parafagudaszok, továbbá különféle rendszerű borsajtók, szőlőzúzó, erjesztőtölcsérek, faedények, permetezők raffiában stb., stb.

Saját palaczkkupak gyár

Nagy és Watzke

— Pinggau. —

hogy ha az éttermi alkalmazottak nem tartanak be a szerződésüket s ezáltal a köz-életmezést megakadályoznak. Már magának a közérdeknek szempontjából is tehát a munkabérszerződések megfelelő biztosítékokkal kell körülvennünk, mert különben felbomlik egész mai társadalmi rendünk, hogy helyet adjon az anarchiának.

Minden ipartörvény, minden gyári törvény kötelező módon szabályozza a munkabérek kifizetésének rendjét, a munkásoknak nyújtandó egyéb szolgálmányokat, munkafeltételeket s hogy ezeknek betartására is törvényes eszközökkel szorítható a munkaadó. Méltányos tehát, hogy a szerződészegő munkásokkal szemben is alkalmazza a törvényhozás a jogi megtorlást.

A sztrájkok és a korcsmáros ipar.

Bármiféle anyagi veszedelem éri az ország lakosságát, azt kétségtelenül a vendéglős és korcsmáros ipar érzi meg első sorban és legérzékenyebben. Legyen rossz termés és ezzel kapcsolatban drágaság, ez a korcsmáros iparosságot többszörösen sújtja. Először, mert az emberiség pénztelenségben szenvedvén, kerüli a lehetőség a vendéglői és korcsmai helyiségeket. Másodszor megdrágulván az élelmiszerek ára, azokat a korcsmáros és vendéglős is drágábban kénytelen bevásárolni, anélkül, hogy az ételadagokat ő is aránylag drágábban adhatná. Tehát itt is veszít és ráfizet. Szóval a társadalom minden rétegét érhető bajok a vendéglős, korcsmáros iparosságot sújtják a legérzékenyebben.

Ezek közé a bajok közé tartoznak a napjainkban, kivált itt Budapesten, gyakran megismétlődő nagyarányú ipari sztrájkok, melyek az iparosmunkások keresethiányát, pénztelenségét idézik elő. Már pedig Budapesten a közép- és kiskorcsmák tulnyomó része az ipari munkásságból él és hétről-hétre való hitelnyújtás által ezeknél van leginkább érdekelve, ha ez az ipari munkás nem keres, vége van egyes vendéglők és korcsmák hasznát hajtó forgalmának is.

Az ez évi tavasszal nagyon szépen megindult az építkezés Budapesten. Örvendtünk ezen több szempontból is. Először, mert a tömeges építkezések mégis csak leszállítják majd a lakások és üzlethelyiségek most horribilis bérarait, másodszor, mert az építési forgalomtöbblet több keresetet biztosít munkásnak, iparosnak, kereskedőnek s így haszna lesz abból a vendéglősnek, korcsmárosnak is. Hiszen ha megkezdődik majdan a székesfővárost is körülölelő hajózási csatorna és az új nagy államvasuti állomás-palota kiépítése, melyek milliókat igényelnek, mennyi forgalom s így haszon juthat majd ebből Budapest korcsmárosainak és vendéglőseinek is.

Ezidőszert azonban úgy áll a dolog, hogy a tavasszal szép arányban megindult építkezés már most, a nyár derekán megakadni készül s valószínűleg meg is akad. Oka ennek pedig, hogy néhány műhelyben a lakatosmunkások sztrájkolni kezdtek, mire a nagy lakatos és vasgyári üzemek tulajdonosai azzal akarnak válaszolni, hogy mintegy huszonötezer lakatos és vasmunkást kizárnak a munkából, műhelyeikből, gyártelepeikről. Ha a gyárak nem szállíthatják az épületekhez a vasanyagot, akkor természetesen megakad itt a kőművesek, ácsok, épületasztalosok, bádigosok, szobafestők, mázoló, állványozók stb.-ek munkája is. A huszonötezer munka nélkül maradt vasmunkás magával ránt a keresetlenség, pénztelenség veszedelmébe még vagy százötven ezer embert, akiknek nagy része rendszeresen a korcsmákban és vendéglőkben szokott ét-

kezni. Képzhetjük, hogy minden téren, de különösen a korcsmáros és vendéglős ipar terén micsoda anyagi romlás következik ebből.

Bőlezen tudjuk mi azt, hogy a hatalmas sztrájk és munkáskizárási áradatot maguk a vendéglősök és korcsmárosok meg nem állíthatják. Ámde a saját iparágukban is szerzett keserű tapasztalatok kell, hogy arra indítsák őket, hogy ők is csatlakozzanak amaz ipartestületi és ipartársulati mozgalomhoz, mely a sztrájktörvény megalkotását sürgeti a kormánynál és az országgyűlésnél. Mert míg ez a sztrájktörvény megalkotva nem lesz, mindig lesznek itt nagy bérharcok, sztrájkok, munkáskizáráások, melyek mint valami anyagi romlást előidéző elemi csapások, pusztítva tombolnak végig az egész magyar gazdasági életen s így a vendéglős és korcsmáros iparon is.

A járványos betegségek és a korcsmák.

Ujra a tifuszárvány pusztít Budapesten, mely tudvalevőleg a ragályos betegségek közé tartozik. Ennek a szerencsétlen magyar fővárosnak lakosságát — bár a legegészségesebb helyen, erdős hegyek tövében s nagy folyam mellett fekszik — minden esztendőben megtizedeli valami nyavalya, melyet leginkább a Galiczia felől bevándorlott elemek hurcolnak be. Ezek az elemek Budapestre érve, először leginkább kiskorcsmákban s ezekkel kapcsolatos olcsó szállóhelyeken állapodnak meg s csak aztán mennek állandó szállást keresni. A székesfőváros egészségügyi hatósága most elrendeli ezeknek a kiskorcsmáknak és szállóhelyeknek tisztasági szempontból való ellenőrzését s felhívja a szállóhely-tulajdonosokat, hogy a kinél valami gyanus megbetegedés történik, arról az illető azonnal tegyen a kerületi előljárásnál jelentést, hogy a szükséges intézkedések megtéhetőek legyenek. Hát mind ez helyes dolog, de leginkább szükség volna Budapesten a pálinkamérések és söntések hatósági ellenőrzése, mert köztisztasági szempontból a legkifogásolhatóbb helyiségek, valóságos melegágyai mindenféle járványos epidemiának. A legalsóbbrendű néposztály — csavargók, szegény koldusok — ezekben a helyiségekben fordul meg s mivel ez a néposztály anyagi helyzeténél fogva kielégítően sem nem táplálkozhatik, sem nem tisztálkodhatik, a pálinkamérések fertőzött levegőjéből ez hordja szét városzerte a járványos betegségek csiráit. Ezeket a söntéseket, pálinkásbutikokat, melyek éjjelenként titokban tót napszamosoknak szállásul is szolgálnak, kellene első sorban köztisztasági vizsgálat alá venni s a legnagyobb részük fertőtlenítését elrendelni.

Harmincezer korona a vendéglő asztalon.

Magyarország fővárosa Budapest, bizony ma már megüti a világvárosi mértéket. Idegenforgalma folytonosan emelkedik s hatalmas középületein kívül vannak olyan fényes vendéglői és kávéházai, melyek úgy berendezés, mint asztaluk kiszolgálás tekintetében kiállják a versenyt Bécs, Berlin, London vagy akár Páris vendéglőivel. Szállodáink is vannak olyanok, hogy fényes berendezés és kényelmi szempontból bátran szolgálhatnak ideiglenes otthonul s nem egyszer szolgálnak is hercegeknek, fejedelmeknek és királyoknak.

Ami a rendet fentartani igyekszik, van elég jóra való székesfővárosi államrendőrségünk is ügyes és képzett detektiv testület-

tel. De ami a világvárosok belső életéből nem hiányzik, az — sajnos — nálunk sem hiányozhatik. Itt is kialakult a bűnösök társadalma, mely hivatászerűen tör a mások vagyonára. A zsebmetszerők ott utaznak a vasuti kocsiokban, ott ólálkodnak az állomásokon és ott ülnek a fényes vendéglők fehértérítkei és a kávéházak márványasztalai mellett. A hamis kártyások ugyanezen a helyeken szedik leginkább kifordítandó áldozataikat. A napilapok rendőri krónikái telve vannak hiradásokkal, hogy most ezt, most amatt itt lopták meg állomáson, vendéglőben, korcsmában, kávéházban, azt meg itt fosztották ki a notórius hamis kártyások. És ez így is van, mert a rossz emberek gonosz szándéku cselekedeteit nem csak a derék korcsmáros, vendéglős, hanem sokszor még az egész rendőri hatalom sem képes megakadályozni. Hát az ellen sem lehet kifogás, hogy ezeket a dolgokat kiírják az újságokba. Hanem mi most mást akarunk írni.

Van Budapestnek egy egyszerű, de azért mégis országszerte ismert és kedvelt vendégfogadó-szállodája ott a keleti pályaudvar közelében. Ez a régi híres Debrecen szálloda, melynek vendéglőjében jó magyar bort mérnek és izletes magyar ételeket szolgáltat ki. A vendéglő nagy utcai termében bizony forgalmas az élet. Még az ugynevezett csendes forgalmi időszakban is megfordul ott naponként néhány száz ember. A napokban a déli órákban megjelent a Debrecen szálló vendéglőjében egy uri ember egy egyszerűbb öltözetű, de nagyon csinos, kékszemű nővel. Bort rendeltek, uzsonnáztak, fizettek, aztán távoztak. A férfi annyira el volt foglalva a vele volt hölgygel, hogy nem vette észre, miszerint telt erszényét ott felejtette az asztalon. És ehhez a telt erszényhez ott a nagyforgalmu vendéglőben nem nyult senki. A fizető főpincér, Molnár Gábor vette észre s rögtön tisztába jött azzal, hogy ki hagyta azt ott. Nem törődve azzal, hogy tiz felé is hívják, fölkapta az erszényt s rohant vele az utcára. A távolban, a pályaház irányában meglátta előbbi vendégeit, az uri embert és a nőt. Elkezdett utánuk kiáltozni:

— Megálljanak! Tartóztassák fel őket!

A járókelők csakugyan feltartóztatták a párt. A férfi ijedten kérdé:

— Vétettem valamit?

— Az asztalon tetszett felejtetni az erszényét — mondta a már akkor odaért Molnár Gábor fizető főpincér s odaadva azt tulajdonosának, a hállálkodás elől sietett vissza a Debrecenbe, ahol már türelmetlenkedni kezdtek a vendégek.

Az uri ember pedig megállt ott a Barosszobor mögött, kinyitotta a bugyellárát és számlálni kezdte az abban lévő bankókat, azután elégedetten csettentett a nyelvével:

— All right! Meg van mind a harmincezer korona!

Ezt a történetet nem találtam följegyezve a napilapok rendőri krónikájában. De én följegyeztem. Mert ilyet nem igen produkálnak más országok világvárosai.

Egy söntés rejtelméből.

Az ugynevezett »Bor, Sör és Pálinka Söntések«-ről már elmondottuk többször véleményünket. Ezen vélemény alá tartozik a Kaufmann Jakab-féle Thököly-uti söntés is. Mindössze egy bolti helyiségből áll, melyben deszkafallal kerítve ott van ama bizonyos hely is. A pinczelejárát ugyancsak a boltból vezet le csapóajtón, melyen felárad a spiritusz és pálinka szaga. Képzhető, az

egészségre minő kedvező illatok keverednek ebben az »üzlethelyiségben«.

Az itt kimért szeszestitalokról csak annyit, hogy a vendégek és vendégkönyvek folyton kábult állapotban vannak s néha a változatos okáért hangos dalolással harsogják tul a villamosok csilingelését, néha pedig a legválogatottabb kifejezésekkel illetik egymást, majd az erős tettegességre kerül a sor, melyből biz sokszor a pincérek is vagy szenvedőlegesen, vagy cselekvőleg kivesszük részüket.

Ebben az üzletben a multkor elloptak egy kabátot. Az egyik alkalmazott gyanújára letartóztattak egy embert, akinek azonban ártatlansága kiderülvén, nehéz tapasztalatokkal szabadon bocsájtották. A mult napokban éjjel feltörték ennek a söntésnek a pénztárát s ami benne pénz volt, azt elvitték. A kedélyes tolvaj megívott egy üveg konyakot is s konstatálnunk kell, hogy a helyszínén nem halt meg tőle, hanem talán a lakásán. Ezért a betörésért is ártatlan embert tartóztattak le, akinek lakásán, miután kutatást tartottak s miután erős rendőri fedezettel a rendőrségre kísérték, ártatlansága kiragyogván, szabadon bocsájtották. Hát ilyen rejtélyes történetek történnek meg ebben a söntésben, amelyek azonban teljesen belügyek. Az a baj azonban, hogy minden ily rejtélyes eset után a söntésben és körülötte olyan csatakiállításokkal teljes ütközetek támadnak, melyek miatt már egy rendes korcsmát rég bezártak volna a hatóságok. Azonban pardon. A söntések spirituszt és huszonkét krajcáros bornak nevezett valamit mérnek. Azért ismételtelen pardon. A söntések kivételek.

Hogy büntették régen a borhamisítókat?

Hát bizony nem úgy, mint Engeléket, akik a büntetés elől vigan külföldre zónáztak s a hamis boron szerzett milliókkal még vigabban éltek világukat s csak akkor jöttek haza, mikor már itt nem üldözték őket. Nem is holmi apró-cseprő pénzbüntetéseikkel. 1732. november 27-ikén Baden-Durbach akkori örgrófságban Frigyes Károly örgrófnak a következő rendelete jelent meg:

»Aki ártalmas dolgokat tesz a borba, az felakasztatik. Azok pedig, akik más, nem ártalmas anyagot kevernek bele, (mint cukrot, mazsolát, vízhollyagot vagy a borokat keverik, 3 évi börtönnel büntettetnek.«

Magyarországon, különösen Budapesten, most is vigan folyik a borhamisítás, a hamis bor kimérése, melyről a hatóság is meggyőződhetnék, különösen, ha vegyészével némely ugynevezett söntésbe betekintene. De ma már itt senki sem törődik a borhamisítókkal, annak dacára, hogy pancsaikkal nem egy, de száz és száz szegény ember testi és lelki épségét teszik tönkre, hát miért ne hamisítanak tovább is vidáman?

Hogy nálunk, kivált Budapesten, alig büntetik az ital és élelemiszert hamisítót, tanúság erre a napilapokban megjelenni szokott hatósági jelentés, melyből megtudjuk, hogy aki élelemiszert, vagy italt hamisít, tehát szándékosan embertársai testi épségére, vagy életére tör, azt megbüntetik 20—40 korona, a visszaesőket 100—150 korona ere-

jéig, akkor, mikor már azok vagyont szerettek a hamis ital és élelemiszert forgalombahozatalából. Hát ez nem jól van így. Az ital- és élelemiszert hamisítást ki kellene már venni a vétségek sorából és büntetné minősíteni s fogházzal, börtönnel, a súlyosabb kimenetelű és következményű esetekben fegyházzal kellene büntetni. Akkor majd nem lenne itt ital- és élelemiszert hamisítás s kisebb lenne a halandóság s kevesebb a hamis bortól meghülyült, megvakult ember is Magyarországon.

A Haverda-szálló Szabadkán.

A szabadkai gyilkosság hősnője, Haverda Mariska tudvalevőleg ezidő szerint büntetésével együtt a budapesti kir. törvényszék fogházában várja ügyében az új esküdtszéki ítéletet.

A Haverda-ügy részletei ismeretesek. Nem is arról akarunk most itt megemlékezni, hanem arról, hogy Haverda Mariska anyai öregapja beszálló vendéglős-korcsmáros volt valamikor Szabadkán. Szukupnak hívták ezt a nagy, vörös embert s nem tanult korcsmáros, hanem hentes segédből csapott fel annak. Földszintes szállókorcsmája ott volt, ahol most a szabadkai Népbank palotája van s ebben volt hentes és mészáros üzlete is.

Ekkor még nem igen volt vasuti összeköttetés Szabadka felé, de a szabadkai vásárok híresek voltak. Eljöttek arra nem csak a Délvidékről, Erdélyből, hanem még Szerbiából, Bulgáriából, sőt Törökországból is a gazdag ló- és marhakereskedők. Ezek rendszeren a Haverda Mariska öregapjának, Szukupnak vendéglőjében szállottak meg. De ott adtak egymásnak találkát az akkori idők összes vásári sipistái, félkézkalmárjai s lókötorai is. S akkoriban bizony megesett, hogy ekkor is, akkor is, eltűnt egy-egy gazdag ló- vagy marhakereskedő, akinek eltűnésére az akkori utazási viszonyok közt, távollakó családtagjai csak nagy későn, hónapok multán jöttek rá. Akkor azután már hiába keresték. A szabadkaiak a fejüket csóválva suttoztak, mert Szukupnak hatalmas aranyu meggazdagodását ezekkel az eltűnésekkel hozták kapcsolatba, de bizonyosat senki sem tudott. Közben meghalt Szukup is, meg a felesége is, hát két leányukra több százezer korona vagyont hagytak. A korcsmát Haverda ügyvédné, Mariska immár meggyilkolt édesanyja örökölte s tovább fenntartotta, de később eladta annak épületét a Szabadkai Népbanknak. Hát mikor ezt a korcsmát lebontották, hogy modern palotát emeljenek helyére, megdöbbenő dolgoknak jöttek nyomára. A pincében elásva, negyven hatalmas testű embernek csontvázára találtak. A vizsgálat megállapította, hogy ezek a szerencsétlenek egykor gyilkosságoknak estek áldozatul. A gyilkosokat már akkor nem lehetett kinyomozni s megbüntetni, mert ott álltak azok már akkor az örök büntető bíró előtt.

Ez a nagy Haverda-vagyon első alapjának története. Azért nem lehet azon Istennek áldása. Most már más korszakot, más idöket élünk. Ilyen Szukup-féle vendéglők, rémszállodák még a legsötétebb Délvidéken sincsenek már többé.

Törleyék vendégszeretete.

A világhírű Törley-pezsőgyárban legutóbb a kínaiak részesültek igaz magyar vendégszereteten. Ugyanis a budafoki Törley-pezsőgyárban, ahonnan már eddig is oly sok ittjárt külföldi vitte el a szélrózsa

minden irányában a magyar ipar hírét és dicsőségét. Az érdekes vendégek ezuttal az Európát járó kínai katonai küldöttség tagjai voltak, akik a kormány által összeállított program alapján látogatták meg a magyar pezsőgyártás e világhírű telepét. A bizottság tagjait és a melléjük kirendelt polgári és katonai küldöttséget a gyárban Pfender Emil és Szent Imre igazgatók fogadták. Az exotikus vendégek első sorban az óriási pinczét nézték meg, ahol több milliónyi telt palack van elhelyezve; ez láthatólag meglepte a kínaiakat. Ezután a palackok töltési módját tekintették meg, majd a parkon át a kastélyba mentek, ahol a hallban özvegy csantavéri Törley Józsefné fogadta őket. Megtekintették a kastélyt, majd a márványterembe vonultak oszonnára. Szent Imre igazgató angol nyelven a következő köszöntőt mondta a herczegre:

Császári Fenség!

Igen tisztelt Uram!

E kastély urnőjének nevében és megbízásából engem ért azon kitüntető szerencse, hogy régi magyar szokásunkhoz hiven — midőn mély tisztelettel üdvözlöm Önöket e kastély falai között — egyben őszinte köszönetet is tolmácsoljak azon kitüntető figyelemért, hogy gyártelepünket megtekinteni kegyeskedtek. És ha tanulmányutjukat befejezve, szép hazájukba visszatérnek, emlékezzenek meg e lelkes nemzetről, melynek bölcsője ott ringott az Önök mellett, ott szivta magába a szabadság szeretetét és vendégszeretettel is az ott divó szokásnak hódol. E nemzet nem felejt el sohasem, hogy a műveltség és kultura ősforrása — melynek az emberiség mindenét köszöni — az Önök hazája, Kína vala. Poharamat emelem a kínai birodalom hatalmas császárára, császári fenségedre, Kína további fejlődésére és a jelenlevő tisztelt vendégekre!

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Tsai Tao herczeg elragadtatásának adott kifejezést a pezső jóssága felett és azt a kívánságát fejezte ki, hogy udvartartása számára küldjenek ezer üveggel. Uzsonna után a herczeg a játékszobában egy párti billiárdot játszott el és nagy tehetséget árult el a játékbán.

Budafokról a kínai herczeg és kísérete visszatért a Hungária-szállóba, ahol átöltöztek, a déli vaspályára hajtottak és elutaztak Milánóba.

A fényesen sikerült uzsonna alkalmából, már csak szakipari szempontból is külön kell megemlékeznünk a Bokros Károly által felszolgált fényes és fejedelmi pazar-sággal összeállított bufetről, melynek étel sora a következő volt:

Langouste à la Parisienne-Caviar Malosol-Fogas du Balaton glacée-Sauce remoularde, tartar-Jambon du York aux aspico-Oisons roti froid-Poularde pique froid-Galantin de Volailles à la Lucullus-Bombe de Ecrevisses à la Carem-Salade Champignons-Filets de Boeuf à la Jardinterge-Selle de chevreaux à la Grand-veneur-Sardines de Nantaise-Petit Bouche purée de foies gras-Fromage et Beure-Tortes-Mignons-Gerbeaud.

A látogatás alkalmából, mint lapunk zártakor értesülünk, a kormány nevében Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter meleg szavakban mondott köszönetet özvegy csantavéri Törley Józsefné urnőnek abból az alkalomból, hogy az itt időzött kínai katonai bizottságot budafoki kastélyában fogadta és megvendégelte.

Erzsébet királyné emléktornya.

Mint kitűnő laptársunk a »Világ« értesül az első emlékmű, melyet Budapesten Erzsébet királyné tiszteletére emeltek, az már csaknem teljesen kész Erzsébet kilátótorny, a budai hegyvidék legkimagaslóbb pontján: a János-hegy csucán. Teljesen elkészül a felavató ünnepélyre, melyet a királyné halálának évforduló napján, szeptember tizedikén, valószínűleg a király jelenlétében, tartanak meg. A környéken János-hegy, hivatalosan Pozsony-hegy legmagasabb részén, az Adriai-tenger felszínétől 529, a Dunától kb. 433 méternyire, 226 négyszögletes területén épült a 24 méter magas torony. Alsó helyiségében meteorológiai állomás lesz, (ezt azonban csak jövő évben nyitják meg) és ennek munkaterme fölött van a magas földszinten a kör alakú pihenőterem, padokkal, haraszi kőből csiszolt oszlopokkal, hármasszárnyablakkal. Egyik fülkéjében márványtalapzaton Erzsébet királyné márványmellszobra, mely mögött sugárszerűen elterülő aranymozaiak stilszerű háttért ad.

A pihenőterem fölött nagy tágas terrasz van, 53 méter külső területtel. Itt száz ember fér el. Az alsó földszintről ide és egészen föl a torony végéig a tornyon belül védett fölmenő lépcső vezet, viszont egy másik lemenő lépcső a toronyvégtől egészen le. A lépcsőzetben az ablakok mellett egymással szemben levő kis kőpadok szolgálnak pihenőül.

A toronyépület közepe hat méter magas és az első terrasztól a másodikig terjed, a mely már kisebb, itt csak ötven ember fér el. Ezen belől ablakos kupolaterem van, melyet felül a harmadik nyílt terrasz kerít, ahonnan csigalépcső vezet a két méter átmérőjű negyedik terraszra, s ez már maga a toronytető.

Az államnak és a fővárosnak köből faragott czimerét viseli a torony, melynek egész épületében összesen kétezer ember fér el. Az első kapavágás 1908. június 14-én történt, azóta a torony tervezője és építészé Klunzinger Pál mindmáig egy kis munkaházban lakik a torony közelében (a téli idő kivételével), hogy folytonos közvetlen felügyelete mellett készüljön az emlékmű.

Régebben fatorony állt e helyen, az Erzsébet királyné látogatásait megörökítő emlékkövel. A fejedelmesszony megdöbbentően váratlan halála az országos mély gyász keretében Glück Frigyesből azt a kegyeletes gondolatot váltotta ki, hogy ugyanezt a helyet, ahol természetbolyongásai közben Erzsébet királyné oly nagy előszeretettel

időzött, méltóbb, maradandóbb emlékekkel jelöljék meg. Ezért mint a budapesti vendéglősök vezére, ezek körében gyűjtést indított, melynek végeredménye 53.000 korona lett. A székesfőváros az építkezés helyét ingyen engedte át, Glück gyűjtését 180.000 koronára kiegészítette, melyhez később még — költségtöbbletek fölmerülése folytán — közgyűlésileg 60.000 koronát szavazott meg. Megbízásából Schulek Frigyes egyetemi tanár, a Halász-bástya építője, Klunzinger építésznek a kivitelnél tanácsaival segédkezett, de a mű nagyrészt az előbbinek alkotása, aki mellett Stadtmüller Gyula főpallér és Mikula Ferencz szobrász dolgoztak a kitűnően sikerült Erzsébet-emléktornyon, melyről gyönyörű festői kilátás nyílik Budára, Pestre, messze egész környékre. A tornyot szeptember tizedikén avatják fel és a nagyközönség részére is megnyitják; belépési díja hétköznap 10 fillér, vásár- és ünnepnap 20 fillér lesz.

Társas reggelik.

Julius 22-ikén *Waltz* György vendéglőjében. VII. Aréna-ut 106.

Julius 29-ikén *Gebauer* Ferencz vendéglőjében. VIII. József-utca 46.

Augusztus 5-ikén *Fürst* Tivadar vendéglőjében Ujpesten (ozsonna).

Augusztus 12-ikén ozsonna *Schaffhauser* Endre „Szabadság Harang“ vendéglőjében. I. Fehérvári-ut. Közlekedés a Budafoki villanyossal, leszállás a Kábel-gyárnál.

Löwenstein M. utóda Horváth Nándor cs. és kir. udvari szállító (IV., Vámház-körut 4. Telefon 11—24. *Évtizedek óta az ország legnagyobb szállodáinak, vendéglőseinek és kávéházainak állandó szállítója.* Fióküzlet: IV., Türr István-utca 7. Telefon 11—48.)

„Jó barátok“ összejövetel:

Julius 20-án: *Fernengel* Márton vendéglőjében, IX., Ferencz-körut 3.

Julius 27-én: *Mohos* Ferencz vendéglőjében, IX., Hungária-ut 289.

Előfizetési felhívás. Tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek. Hátalékosainkat pedig arra kérjük, hogy ha bizalommal voltunk irányukban, ne éljenek azzal vissza. Utóvégre is, ha lapunkat jártni nem óhajtnak, küldjék azt

vissza, de ne fogadják azt el évről-évre. Mi nem küldünk senkit a nyakukra s nem utaztatunk, de elvárjuk, hogy ha lapunkat huzamosabb ideig elfogadják, gondoljanak arra is, hogy nem vagyunk Krózosok. Mi lelkesen képviseljük iparunk érdekeit és a kiben hasonló jó szándék vagyón, úgy szivlelje meg jelen sorainkat. Tisztelettel a »Vendéglősök Lapja« kiadóhivatala Budapest, VII., Akácfa-utca 7.

KÜLÖNFÉLÉK.

Eljegyzés. Bársony Gyula, a Zwack-féle likörgyár budapesti osztályfőnöke eljegyezte Weisz Elza kisasszonyt Balassagyarmatról.

Uj nyugdíjgyesületi tagok: Lőzsmicza János pinczér Déva 1000 kor., Baumgarten Gyula főpinczér Szászváros 1000 kor., Bancz Vilmos pinczér Gyulafehérvár 600 kor., Stefan Vilmos vendéglős Gyulafehérvár 3000 kor., Papp János pinczér Brassó 1000 kor., Danner Viktor pinczér Brassó 1000 kor., Bräutigam Károly szakács Brassó 2000 kor., Scherer Gyula főpinczér Gyergyószentmiklós 2000 kor., Kovács Lajos főpinczér Gyergyószentmiklós 2000 kor., Forrai József szakács Kolozsvár 1000 kor., Bürger R. Vilmos szakács Kolozsvár 1000 kor., Fábrián Emil portás Kolozsvár 600 kor., Peintler Gyula pinczér Kolozsvár 2000 kor., Repity István főpinczér Székelykocsárd 2000 kor., Imrédy Lajos szakács Deés 2000 kor., Bóza Dániel Jenő főpinczér Deés 1000 korona.

Pályázat alapítványi kamatokra. A „Székesfővárosi vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata« ezennel pályázatot hirdet a csantavéri Törley József nevére és emlékére a nevezett ipartársulatnál, keresetre és munkára képtelen tagjai segélyezésére tett 1000 koronás alapítvány esedékes kamataira. A pályázati kérvények f. évi július hó 25-ig nyújtandók be az ipartársulatnál. (VIII. Rákóczi-ut 13. I. 20.) Csak az ipartársulat tagjai pályázhatnak. Az elnökség.

Pezsgőbehozatal Elzászból Magyarországra. Elzász-Lotharingiában az 1909. évben 34 pezsgőgyár állott működésben. Ezek összesen összesen 1,675,624 üveg pezsgőt állítottak elő. Pezsgőkészítés tekintetében Elzász-Lotharingia harmadik helyen áll Németországban Poroszország és Hessen után. Meg lett adóztatva 1,658,670 üveg pezsgő 1,328,048 márka erejéig. Külföldre ment, leginkább Magyarországra Elzász-Lotharingiából 7292 üveg pezsgő. Még nagyobb mennyiséget importáltak hozzánk Poroszországból és Hessenből, hát még Franciaországból. Pedig ahol oly kiviteli gyárak vannak egy országban, mint nálunk a Törleyék és Francoisék pezsgőgyárjai, ott ilyen hatalmas pezsgőbehozatalra igazán nincs szükség.

Singhoffer M. József

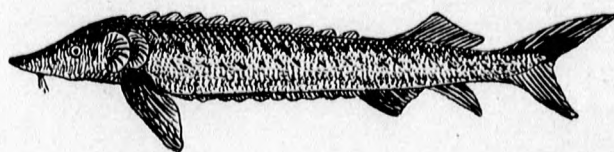
halászmester

Budapest, Központi vásárcsarnok,

Lakás: Fővámter 10. szám.

Élő nemes pontyok bármely nagy mennyiségben kaphatók.

Édes vízi és tengeri halnagykereskedés, mely állandóan tart nagy halkészletet élő és jegelt halakban, vidéki rendelések a legpontosabban és megbízhatóan eszközölnetnek, háztartás és éttermek részére

Hymen. Diósi Ágoston, a Budapesti váci-köruti »Boulevard«-kávéház tulajdonosa, eljegyezte Wusztinger Erzsébet urnót. — Dr. Sajó Géza folyó hó 10-ikén tartotta esküvőjét a dohány-utcai izr. templomban Strausz Sárika kisasszonnyal, Strausz Adolf fővárosi nagyvállalkozó barátunk és kedves neje bájos szép leányával. Az esküvőt a »Royal« szállodában fényes lakoma követte.

Társas ozsonna. Ipartársulatunk pénteki társaságának tagjai legutóbb Budafokon a Frohner J. bornagykereskedő cég magyaros vendégszeretét élvezték. Ugyanis Takács Ödön és Schindele József cég-tulajdonosok szívélyes meghívására tömegesen rándultak Budafokra, hol az óriási kiterjedésű pinczészet és az ott állandóan raktáron tartott legjobb minőségű borok nagy meglepetéssel voltak rájuk. Ipartársulatunk részéről Gundel János elnökünk, a »Jóbarátok« társasága részéről pedig Ságghy József köszönték meg a derék cég vendégszeretét.

Uj vendéglő. Élő József fővárosi nagyvendéglős-barátunk a Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarkán díszesen berendezett pincevendéglőt létesített. Élő József új vendéglőjét, valamint a szomszédságában levő régi hírneves vendéglőjét a közönség nagyon felkarolta. A közönség pártolását jó konyhája és kitűnő italai által méltán ki is érdemelte.

Üzletátadás. Budapesten a Nagymező-utca 44. szám alatt levő vendéglőt ifj. Schlotter Antal barátunk Krencisz Andrásnak adta át. Jövel kisvendéglősök áhítata a szakképzettség irányában. Jövel Isten! ki az elméket meggyőződtheted, hogy a Kaszás-féle üzszeretet diadalt arasson!

Gebauer Ferencz vendéglője. Budapesten, a József-utca 42. szám alatt a Vig-utca sarkán van Gebauer Ferencz kartársunk kényelmes nyári udvari helyiséggel ellátott jó hírű vendéglője. Aki jó bort és izletes ételeket akar fogyasztani, az menjen Gebauer Ferenczhez. Vendéglőhelyiségét, mely a józsefvárosi előkelő polgárok legkedveltebb találkozó helye, őszintén ajánljuk a fővárosi és vidéki közönség figyelmébe.

Vendéglő átvétel. Illenz Károly bátyánk a Tásztviselő-telepen levő vendéglőjét vejének, Hartmann Jánosnak, adta át. Az örökké vigkedélyű Illenz bácsi méltó utódnak adta át jó hírű vendéglőjét, mert Hartmann János kartársunk több évet töltött Amerikában, mint világlátott ember, bő tapasztalatait vendégei javára érvényesíti. Üdvözljük!

Ananászkajszinbaraczk elsőrendű szép példányok befőzés és lekvár céljának megfelelő, ötkilós postakosaránként 4 korona, métermázsánként 70 korona. Ószibaraczk, válogatott szép nagy példányok ötkilós postakosárral 6 korona; másrendű középnagy ószibaraczk 4 korona; nagyszemű ringló 3 kor. 50 f.; muskatálykörte 3 kor. 50 fillér. Aranyalma 4 korona. Turkesztán és Ananász kiváló finom faju cukorkáink 4 korona, ötkilós postakosaránként. Sárga vajbáb métermázsánként 18 korona, paradicsom 22 korona. Savanyítandó ugorka száza 1 kor. 40 fillér. Oriásnagy zöldpaprika 4 korona. Gyenge kukorica 3 kor. 50 fillérért szállítás utánvétellel Mihálik Gábor főkertész Budakalász (Pestmegye).

Félszázadig pinczér. Igazán rendkívüli esemény az, amiről most értesülünk. Van itt valaki Budapesten, aki nemcsak hogy ötven évig szakadatlanul dolgozott, ami már maga is megemlíteni való kitartás és szívósság,

hanem ez idő alatt szakadatlanul pinczér volt. Petz Ferencz ez a nevezetes ember, ez idő szerint a Baross-utcai Gerstner kávéház aktív alkalmazottja, aki 1860. június havában lépett a pinczéri pályára s azóta egyebet sem tett, mint másokat szolgált ki, azon iparkodott, hogy másoknak készséggel, fűgér, perczekre vagy órákra kellemessé és kényelmessé tegye az életet. Ötven évig, öt évtizedig, egy egész félszázadig tette ezt s hogy ez milyen nagy dolog, arról eléggé tanuskodik, hogy a budapesti kávéházi pinczerek nagy ünnepet csinálnak a dologból, Petz Ferencznek, aki ötven évig hordta tarsolyában a kávéháztulajdonosi marsallbotot, de pinczér maradt mindvégig. Hej, mi mindent látott és tapasztalt ennyi idő alatt ez az öreg kávéházi kiszolgáló!

Kiváncsi állatok. A kíváncsiság nem az emberek privilégiuma: az állatok is kíváncsiak. Egyike a legkiváncsiabb állatoknak a kecske és a zerge. A vadászok ki is használják a zergének ezt a tulajdonságát és ha törbe akarják csalni, egyszerűen valami szokatlan tárgyat tesznek valamilyen feltűnő helyre. A zergék akkor nem tudják megállni, hogy a dolgot közelebről meg ne nézzék és a vadászok lesből könnyen lelőhetik. A majmok és kutyák is élénken érdeklődnek minden új dolog iránt. Egy természettudós írja, hogy Afrikában egyszer vázlatot készített és akkor több majom majom közeledett, a melyek kíváncsian szemlélték, hogy mit rajzol a tudós. Sőt a tudós többször elkergette őket, de mindig visszatértek. Laborde párisi fiziológus egy mókusról tesz említést, a mely olyan hü volt hozzá, mint egy kutya és mindig a vállára ugrott, hogy a mikroszkópba tekinthessen. Ha az állatok kíváncsiságát fel akarjuk kelteni, legegyszerűbb, ha tükör elém állítjuk őket. A tükörképben rendszeren valamilyen társukat vélik felismerni és ezért szinte örjögve ugrálnak ide-oda a tükör előtt. Csupán a majmok ismerik fel a tükörben önmaguknak a képét. Nem ritka eset azonban, hogy a kutyák a tükörképben felismerik az urukat. A bádeni nagyhercegség egyik kisebb városkájában egy liba tett szert nagy hirre a kíváncsisága által. Valahányszor ugyanis a kisbíró dobzóval bejárta a városkát és közhírré tette a hatósági híreket, a liba mindig elvált társaitól, az egész városon át követte a kisbíró és nyitott csőrrel hallgatta mindig végig a kisbíró kihirdetését.

Igyunk vagy ne igyunk. Az Egyesült Államok sörgyárosainak konvenciója előtt Henry Sherman kongresszusi képviselő érdekes beszédben mutatott rá az antialkoholista mozgalmak teljes sikertelenségére. Maguknak az antialkoholistáknak ujságjaiból és jelentéseiből, valamint az egyes ügyészségek statisztikájából bebizonyította, hogy az italmérséi engedelem megvonása sehol sem szüntette meg a szesz ital mérését, továbbá, hogy mindazokban az államokban, ahol a nyilvános szeszélesztés tiltva van, az egészségre ártalmatlan sör és bor élvezete helyébe a sokszorososan megnagyobbodott pálinkafogyasztás lépett s végül, hogy az antialkoholista területeken patent gyógyszerek alakjában mindenféle mérgekkel elegyítve árusítják az alkoholt és sokszorososan nagyobb azoknak a száma, akik a morfium, ópium, kokain és egyéb narkotikus szerek élvezőivé válnak, mint ahol a szesz mérés meg van engedve. A sörgyárosok nagygyűléseikön határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kimondták, hogy amily hevesen küzdenek az egyéni jogok megszorítására és az italmérések megszüntetésére irányuló törekvés ellen, épp úgy hajlandók minden igazi, tisztességes mértékletességi mozgalmat elősegíteni.

Honi gyártmány. Elsőrendű folyékony száraz szén savat ajánl könnyű 10, 15, 20 klggrammos acéltartányokban az »Egyesült Magyar Szénsavgyárak« Budapest, IX., Soroksári-ut 30. Pontos kiszolgálás.

NYILT-TÉR.

A kiváló Bór- és Lithiumos
GYÓGYFORRÁS
SALVATOR
Kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.
Húgyhajtó hatása!
Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta!
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben.
SCHULTES ÁGOST Szinye Lipóczy Salvatorforrás-Vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

CZENCZ FERENCZ
cipész-mester
Budapest, II., Fő-utca 72.
Készít pinczér cipőket.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
természetes
égyényes
SAVANYÚVIZ.

Borral legjobb a valódi
KRONDORFI
savanyúvíz-fröcscs.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUMMENTES természetes ásványvíz
ÜDÍT-GYÓGYÍT. KAPHATÓ MINDENÜTT.
Budapesti főraktár: Eötvös-utca 44. — Telefon 86-35.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmú ásványvíz.

Kntkezelőség Eperjes. Megrendelhető a Magyar Ásványvíz forgalmi és kiviteli társaságnál, Budapest, Baross-u. 43. Telefon 162-84.

Vendéglősök figyelmébe.

700 hektó fehérmegyei Vaál és Szegszárd vidéki tiszta rizling bor eladó kisebb mennyiségben is.

Értekezni lehet Liszt Ferencz-tér II. sz. Szimandl Józsefnél. A borok Budafokon fekszenek.

Bérbeadó szálloda.

Megyei székhelyen legforgalmasabb helyen emeletes. Külön istállóépületekkel. Czim a kiadóhivatalban.

572. ki. 910.

Hirdetmény.

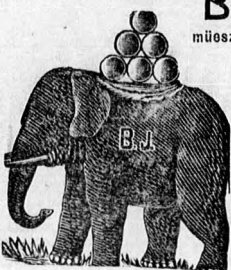
Levél község előjárósága közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező, Levél községben 11. szám alatt fekvő emeletes új **korcsmaépület és mézárszék**

1911. január hó 1-étől három egymásután következő évre nyilvános árverés útján a 3 legtöbbet ígérő közül megválasztandónak Levél község tanácstermében f. é. augusztus hó 1-én délelőtt 9 órakor bérbe fog adatni.

A közelebbi feltételek Levél község jegyzői irodájában megtekinthetők. Kikiáltási ár 1900 korona. Óvadék ezen összegnek 10%-a. — Levél, 1910. július 1.

Előjáróság.

Boreladás. Izsák községben Kiss Gyula szőlőtelepén 1500 hektoliter zöld fehér bor eladó, 1908 és 1909. évi termés. A legjutányosabb ár 30 korona.

BEITZ JÁNOS

műszertergályos dáko és billiárdgolyó gyár.

Raktáron tartok Carambol és fordító billiárdokat, márvány asztalt, „Thonet” széket, csillárokat és mindenféle ksréházi berendezéseket.

BUDAPEST,
VI. Akácfa-u. 55.
TELEFON 81—90.

„Modern vendéglőhelyiség a (árnyaskert) piacon színháznál Debreczenben, (esetleg más üzletnek) kiadó. Benkőnél Capónt 19.”

Pinczegazdasági cikkek nagyraktára

WATTERICH A.

droguristánál

Budapest,

VII., Dohány-utca 5. szám.

Hordók. Ászok, transport és mindennemű kisebb-nagyobb hordókat eredeti sláviai száraz tölgfából megrendelésre készítek és állandóan raktáron tartok. Készítek bor, pálinka és pinczészeti berendezést. Javítások pontosan teljesíttetnek.

Winkler Ferencz kádármester
Budapest, VIII. ker., Losonczi-utca 2—4. sz.
Az orsz. ipartestületi ezüst éremmel kitüntetve.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlgamasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévívízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszaphorogatók, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők, hő-lég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak, főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben és altesti pangásoknál — 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedíj nincs. Prospektus ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Jég szekrényeimen eddig az irigység sem talált kifogást, kitűnőségük már a megtekintéskor is felismerhető, ezért ajánlom ezeket raktáromban **Teréz-kört 8. szám** megtekinteni. Összes gyártmányaim személyes vezetésem és felügyeletem alatt készülnek ezért értékük szoliditás tekintetében teljes kezeséget vállalok. Számítalan vevőim úgy országunk minden irányában, mint a külföldön is, kiknél hosszú évek óta hűtőkészülékeim használatban vannak, elismerésükkel eléggé igazolják ezen állításomat.

GINDERT ISTVÁN
Gyár: Budapest, Klapka-u. 5.

Andrényi Kálmán Sec utódai

Hasyományos francia módszer.

Kapható minden fűszerkereskedésben, kávéházban, vendéglőben.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja.
1908. ST. LOUIS GRAND PRIX.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői **KRISTÁLY-ÁSVÁNYVIZET!**

A KRISTÁLY

forrás szénsavval telített ásványvíze hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél. A legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. — Hathatós szomjcsillapító. — Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzést. — Szénsavtelítés nélküli töltés is rendelhető, mely hasonló enyhésége folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket.

Szt. Lukácsfürdő Kutvállalat Budán.

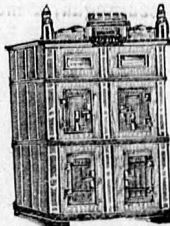
Élő vagy leölt szárnyast továbbá gyümölcsöt és főzeléket olcsó áron szállít
RADÓ RÓBERT, UJVIDÉK.

Iparsó

fagyalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál a jég szóságára valamint hűtőkészülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kérészközdésre díjmentesen nyújt

A Magyar Királyi Sojvédék Vezérügynöksége
BUDAPEST, V., Váci-lórut 32. sz.

50% jégmegtakarítás! 40% ármegtakarítás!

érhető el az általam feltalált, készített és szabadalmazott szétszedhető amerikai jégsekreányekkel, parafakő-szigetelés mellett. — Czegem eddig Vasutca 11. alatt 9 évig létezett, a melyet most VII., Rákóczi-ut 64. (Hársfa-u. sarok) helyeztem át, tetemesen megnagyobbított üzem mellett. Állandóan raktáromon tartok amerikai és jégsekreányeket, különböző válfajokban Készítek pincze hűtőkészülékeket sör részére. Jégsekreányeim a legszűkebb helyre is beszállíthatók. Versenyképes vagyok minden hasonló gyártmányu czégekkel anyagban és ában. E szekrényekből készítettem a Nemzeti és Lipótvárosi kaszinóknak, a „Hungária”, „Royal”, „Continental”, „Metropole” stb. szállodáknak, Wampetlosnek Ferencz, Prindl Nándor, Kaszás Lajos vendéglősöknek, Gerbeaudnak, Dr. Szuly, Horváth Nándor, Szimon István, Póstyén fürdő igazgatóság és a m. kir. földmívelésügyi minisztérium vezetése alatt álló Vizakna fürdőknek s egyáltalában az ország minden részébe. Mindezen helyeken munkámmal minden tekintetben a legjobban voltak megelégedve, s kívánatra ezen czégek elismerő leveleivel is szolgálhatok. Rendeléseket fogad és költségelírányzati rajzokat bérmentve küld

MENDELOVITS FARKAS jégsekreánykészítő
DAPEST, VII., Rákóczi-ut 64.

Az „ERDÉLYI PINCZE - EGYLET”

császári és királyi udvari szállítók

KOLOZSVÁROTT.

Sürgönczim: Bortermelők szövetekezete Kolozsvár.

Ajánlja egyenesen a szövétékezeti termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításon elsőrendű érmekeket nyert tisztán kezelt és kitűnő minőségű **fehér- és veres-, asztali-, peccsénye-, csemege- és gyógyborait.** Megkeresésére készséggel küld árlapot az igazgatóság.

BORHEGYI F. borkereskedő.

Budapest, V. kerület, Gizella-tér 1. szám

Pinczék: Budafokon és V. kerület, Dorottya-utca 8. sz.

Ajánlja a legjobb:

francia és magyar pezsgőket, cognacot és likőröket gyári áron.

Belföldi borait az első hirneves bortermelőktől a legjutányosabb áron szolgáltatja. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

**PANNONIA
SEC**

**HÖLLE PEZSGÖGYÁR
= BUDAÖRS. =**

Első magyar részv. sörfőzde

Gyártelep és központi iroda: Kőbánya
Telefon szám: 52—60.

Városi iroda: VIII., Eszterházy-utca 6.
Telefon szám: 52—59.

Palaczsör osztálya: X. kerület Kőbánya.
Telefon szám: 56—58.

HIRMANN FERENCZ

rézárú-gyára

Budapest, VII., Csányi-utca 7. sz.

Készít gőz-, víz- és légszuszvezetékhez szükséges rézárúkat. Bor-, és sör-szivattyukat, sör kimérő-készülékeket légnomással, valamint mindennemű rézcsapokat, fémfelirati táblákat és rézsúlyokat. — Alapított 1880-ban — Az 1896. ezredéves orsz. kiállításon az állami ezüst-éremmel kitüntetve.

TELEFON: 29—03.

Rosinger Sándor

Budapest, Népszínház-utca 25.

Állandó dus raktár használt és új vendéglői és kávéházi berendezésekből, kerti székek és asztalok, chinaezüst és alpacca evőeszközök. Telefon: 118—67.

Veszek teljes vendéglői és kávéházi berendezéseket.

Pinczerek figyelmébe!

Fő- és fizetőpinczerek, kiknek oldalzebtárca (papirospénz) vagy pinczértáska (apró- és ezüst számára) van szükségük, a melynek feneke nincs jobbbé külön beillesztve, hanem a felső rész az aljával egy darab-ból készült — a legjutányosabb árak mellett szerezhetik be.

Árak 8-tól 12 koronáig.

Molnár Vilmos

kesztyű- és sérvkötőgyárosnál.

Budapest, VII., Károly-körút 28. szám.

(Központi városi ház.)

Gummi- és halhólyag-különlegességek tuczatanként 2, 3, 4, 5 és 6 forint. Nagy raktár a legkiválóbb gyártmányú göröcsér, gumiharisnyák, sérvkötők, szuszpenzoriumok és a legkülönfélébb betegápolási czikkekből.

Szálloda és vendéglő

az ország egyik leglátogatottabb fürdőhelyén, nagy népes községben, hol 4—5000 fürdővendég tartózkodik, nagy étterem s gyönyörű kerthelyiséggel, 14 szoba, sok melléképület, mézárúszék és saját vágóhid, téli, nyári nagy konyha és cukrászda stb., családi okok miatt azonnaleladó. 15-20 ezer frttal átvehető. Bővebbet Páli Lajos vendéglősnél Balatonberényben.

Legjobban hűti és frisití

Little Wonder

viznyomásugép a sört.

Kelemen Adolf
Budapest, Mária-utca 12.

Telefon.

LITTKE L.

PEZSGOGYÁRTELEPE

:: PÉCSETT ::

BUDAPESTI FORAKTÁR:

IV., SZÉP-UTCZA 3.

TELEFON 10—85. ::

Grósz Ödönnek

1909. évben közvetített üzletek:

Klein Lajos Korona kávéházát megvette Weisz J. Dezső Nagyvárad.

Ruff János bérbetteve Báró Kemény Pál szállodáját Lellén.

Beneth Károly eladta, megvette Szüsz Miksa Losonczon.

Csontos János kávéházát megvette Klein Lajos Lugoson.

Almási Károly Magyar Szalon kávéházát meg Horváth Iлона Budapest.

Neumann Ferencz Rózsa szállodáját eladta Beneth Károlynak.

Nemesák Mihály éttermét megvette Berta Gyula Budapest, Lipót-körút.

Weisz Richárd eladta Japán kávéházát Kertész Arminnak Budapest Andrassy-ut.

Héberling Adolf eladta Otthon kávéház és éttermét Farkas Lipótnak Máramarossziget.

Kmettyó Lajos megvette, Grosz Testvérek eladták Nemzeti szállójukat Nagyikindán.

Fabri Henrik eladta Angol kávéházát Reismann Sándor temesváci volt kávésnak Bpest.

Rimanóczy Testvérek Czirkveniczai Miraméra szálloda, kávéház és éttermét bérbette vette Wever József.

Kass Gusztáv Zenélő Órához címzett vendéglőjét megvette Verbőczy Budapest.

Szálloda berendezések
Bruck J. Henrik
vas- és rézbutorgyára
Budapest.
Gyár: IX., Liliom-utca 8. szám. (Saját házában.)
Mintaraktár és iroda: VI., Andrassy-ut 32.
Ajánlom dusan felszerelt raktáromat vas- és rézbutorban, olcsó árban és kedvező fizetési feltétellel.

Seifert Henrik és Fia
cs. és kir. udvari tekeasztalgár.
Császári és királyi szabad. jégsekrengyár.
Budapest, VII., Dob-utca 90. sz.
Arjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve.

„Sanct Peter“

világszerte elismert legfinomabb növénylikőr-különlegesség

Reininghaus Testvérek
részvény-társaság gyárából
:: **Grác.** ::

Kizárólag egyedüli főraktár és el-
árusítóhely:

Radó és Társa cég,
Budapest, V., Mérleg-utca 2.
(Freshim-palota)

hova a megrendelések intézendők.

SIPFLUSZ LAPJA
KAKAS MÁRTON
Magyarország legkedveltebb élczlapja.
Megjelen minden vasárnap. Egyes szám 15 krajozár.
Előfizetési ár: Egész évre 6 frt
Fél évre 3 frt
Negyed évre 1 frt 50 kr
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII. ker., Röck Szilárd-utca 4.

„Gyártelep“

Sörfőzde Részv.-Társaság
Temesvárott.

Hazánk legnagyobb vidéki sörfőzdéje tisztelttel ajánlja a le finomabb világos söröket pótló dupla korona sörét, azonkívül kitűnő minőségű márcziusi, udvari, dupla márcziusi bajor, bak, stb. sörét.

Árjegyzékekkel szívesen szolgál a vállalat.
Budapesti főraktár: VIII., Práter-utca 44/a.

Najman József hentes-mester Budapest, VIII., Német-
utca 21. sz. Szállit vendéglősök, kávé-
sok, korcsmárosok stb. részére a legjobb minőségű virstliket,
kolbászokat napi áron. Megrendelések pontosan teljesítettek.

Dr. SZULY ALADÁR

élelmiczkék és fűszer
nagykereskedése

PÁRATLANUL GAZDAG KÜLÖN CSEMEGEOSZTÁLY

Budapest, Muzeum-körut 23.

A világhírű francia DELBECK & Comp.
reimsi pezsgőbor-gyár

magyarországi főlerakata

Dr. Szuly Aladár

Dr. Szuly Aladár

Válogatott fűszerárak,
mindennemű bel- és kül-
földi csemégék, magyar és
francia pezsgőborok, rum
és tea, liqueurök, saji, vaj,
kassai, prágai sonka fel-
vágottak, gyümölcsök stb.
stb. raktára.

Alapított
1825.

Alapított
1825.

HUBERT J. E. POZSONY.

Csász. és kir. udvari szállító.

Különlegességi
jegy.

Különlegességi
jegy.

„GENTRY CLUB”
a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

A Szt. Lukács-fürdői Kristályforrás vegyelemzése.

Orsz. m. kir. Chemiai Intézet.

Az intézet kiküldöttje által személyesen vett „Kristály” forrásból
származó vízminta vizsgálatának eredménye:

A víz hőmérséke 25.3 C°
A víz fajsúlya 18 C-on 1.0008

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben találtatott :

Kalium (K)	0.0093 gr.
Natrium (Na)	0.0334 „
Calcium (Ca)	0.1268 „
Magnesium (Mg)	0.0465 „
Aas (Fe)	0.0004 „
Chlor (Cl)	0.0331 „
Sulfat (SO ₄)	0.1181 „
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0.5002 „
Silíciumdioxid (SiO ₂)	0.0169 „
Szénsav (CO ₂) 44°66 cm ³	0.0880 „

Organikus anyagot, ugyszintén salétromsavat és ammoniákat a víz
nem tartalmaz és így a „Kristály” forrásvizet igen tiszta calcium- és
magnesium-hydrocarbonatos ásványviznek minősítjük. Bakteriológiai
szempontból pedig az állami Bakteriológiai Intézet ezen vizet tisztának
és kifogástalannak minősítette.

Budapest, 1908. márczius 17-én.

Orsz. m. kir. Chemiai Intézet Budapesten.

M. kir. Tud. Egyetem I. Chemiai Intézete.

A forrás hőmérséke 25.75 C°
A víz fajsúlya 17.5 C-on 1.00074
A víz fagyáspontja 0.035 C, osmosis-nyomás 0.421 atm., elektromos
vezetőképessége 0.0008661 ohm. cm.

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben találtatott :

Kalium (K)	0.0070 gr.
Natrium (Na)	0.0328 „
Calcium (Ca)	0.1267 „
Magnesium (Mg)	0.0252 „
Vas (Fe)	0.0004 „
Chlor (Cl)	0.0338 „
Sulfat (SO ₄)	0.1118 „
Hydrocarbonat (HCO ₃)	0.5194 „
Silíciumdioxid (SiO ₂)	0.0170 „
Szénsav (CO ₂)	0.0878 „
összes szénsav (CO ₂)	0.6425 „

E nagy mélységből fakadó, állandó összetételű ásványviz se ammo-
niát, se salétromsavat, sem salétromossavat nem tartalmaz, orga-
nikus anyag ugyszólván nincs benne s így a chemical analysis alap-
ján a „Kristály” forrás igen tiszta calcium- és magnesium-hydrocar-
bonatos ásványviznek minősítendő.

Budapesten, 1900. április 12-én.

A m. kir. Tud. Egyetem, I. Chemiai Intézete.

Dr. Hankó Vilmos a chemia tanára; a m. tud. akadémia tagja: A Szt. Lukács-fürdői Kristályforrás vize tiszta calcium- és magnesium
hydrocarbonatos ásványviznek tekinthető. A nagy mélységből fakadó forrás vize a szó szoros értelmében kristálytiszta, ideálja a tiszta ásvány-
vizeknek. — Budapest, 1904. július 20. Dr. Hankó Vilmos s. k., a chemia tanára a magy. tud. akadémia tagja.

A „Kristály”-forrás szénsavtelítés nélküli állapotban hasonló enyhesége folytán pótolja a francia Évian és St. Calmier forrásokat.
Évian-Cachat forrás: 1000 gr. vízben 0.3172 gr. ásványi alkatrész, 0.2732 gr. szénsav, összesen 0.5904 gr.

St. Calmier-Badoit forrás: 1000 gr. vízben 0.2404 gr. ásványi alkatrész, 0.3319 gr. szénsav, összesen 0.5723 gr.

Szt. Lukács-fürdői „Kristály”-forrás: 1000 gr. vízben 0.5208 gr. ásványi alkatrész, 0.4524 gr. szénsav, összesen 0.9832 gr.

A Kristály-forrás több ásvány-alkatrészt és több természetes szénsavat is tartalmaz, mint e két világhírű és a francia kormány által
közérdekű jelleggel felruházott gyógyviz.

SCHÄTZ JÓZSEF

sörnagykereskedő

Budapest, VII. ker., Práter-utca 47.

Telefon 57-22.

Károly István főherceg, Angol porter sörének főraktára, Dreher Antal sörfőzdéi részvény-társaság főelárusítója, Az „Első Magyar Részvény Sörfőzde” főelárusítója.

Ujabban, számolva az észlelt áramlattal, hogy tisztelt vevőinek a való müncheni Bajor sörök iránti óhaját kielégíthesse elhatározta, hogy **eredeti müncheni** sört is fog állandóan raktáron tartani. E végből kiválasztotta a sok közül a legjobbat — a legkevesebb reklámmal dolgozó és mégis leghiresebb — Amerikában nagymértékben exportáló

Jos. Sedlmayr Bierbrauerei zum Franziskaner-Keller A. G.

müncheni nagy sörfőzdét és ennek képviselőjét Magyarországra, Horvátországra, Bosznia és Herzegovina területére átvállalta. Kőbányai sörökön kívül tehát ezután állandóan raktáron tartok

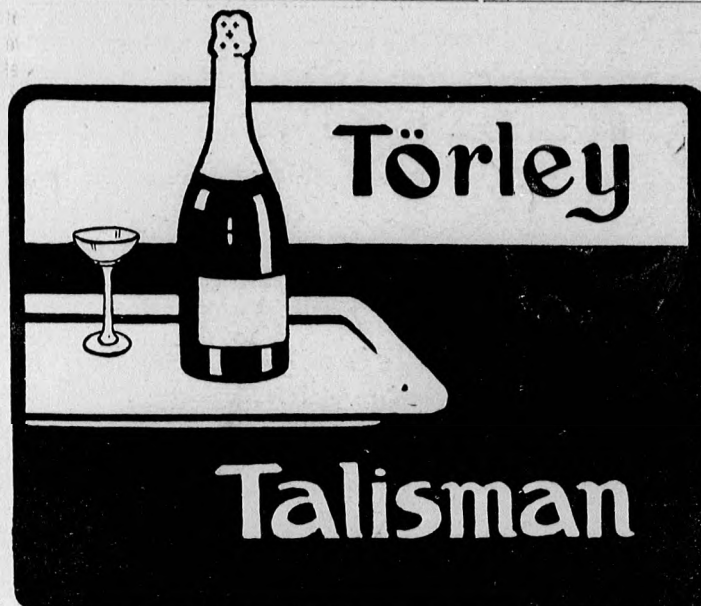
Kiviteli barna müncheni sört is úgy $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{1}$ hordókban mint palackokban és kérem a nagyérdemű közönség, valamint az ismétlárusítók hatalmas karát, hogy megremeleléseikkel szerencséltesse nek, eleve is a legfigyelmesebb pontos kiszolgálást ígervén.

Kiváló tisztelettel

SCHÄTZ JÓZSEF

sörnagykereskedő

Budapest, VIII., Práter-utca 47.

SZIMON ISTVÁN

fűszer, csemege, főzelék és huskonzervek, sajt, vaj, bor, pezsgő, likőr, cognac, rum, tea, kávé.

Főüzlet:

BUDAPEST, V., KER. VÁCZI-KÖRUT 12 SZ.
Telefon 29-60.

Fióki:

Budapest, V., Váci-körut 60. Telefon 26-22.

A legtöbb szálloda, vendéglő és kávéház állandó szállítója.

Méltóztassék előny árjegyzékét kéri.

Tessék speciális kávé ajánlatot kéri.

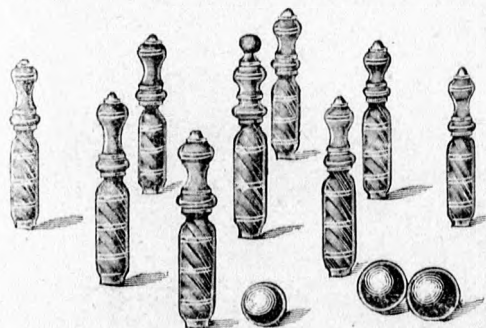
KERTÉSZ TÓDOR MŰIPARÁRU RAKTÁRA

BUDAPEST, IV. KER., KRISTÓF TÉR.

Kuglibábuk száraz gyertyánfából készíve, szokásos vastagságban 36-38 cm. nagyságban, ca 6 1/2 cm. vastag készlet **4.50 K**

Lignum Sanctum kuglizó golyók

Átm. cm.	9	9 1/2	10	10 1/2	11	11 1/2	12	12 1/2	13	13 1/2	14	14 1/2	15
korona	1.40	1.70	2.10	2.20	2.40	2.80	3.—	3.20	3.40	3.70	4.80	5.50	6.—

Kugli-golyók

gyertyánfából nagys. szerint

Átm. cm.	11 1/2	12 1/2	13 1/2
korona	1.25	1.50	1.75

kuglikereszt-alapja a bábuk ráhelyezésére korona 4.—

Orosz kuglizó

egész szűk udvaron felállítható, egy készlet 9 drb báb, 1 drb golyó szabályozható erős zsinór és csiga sróffal, oszlop nélkül K 8.— Karika dobójáték az orosz kuglizó állványra alkalmazható, egy készlet kötél, 1 vaskarika s vaskampó ára kor. 2.—

Kuglizó nagy pléhpersely lakatra kor. 2.—, nagyobb kor. 2.40. Kuglizóba nagy lámpa petroleumra kor. 12.—. Kerti lámpa petroleumra kor. 5.—. Kerti gyertyatartó szél ellen, üveg borítóval kor. 2. Lampion kertek kivilágítására és feldíszítésére 30, 40, 60, és 160 fillér. Magnosim-fáklya 30 percig meglepő világosságot ad, piros, fehér és zöld színben kor. 2.80. Abroszmegeerősítő szél ellen, 100 drb K 10. Dugaszhozó 40, 60, 120 fillér. Dugaszkiemelő készülék falra vagy ajtóra felerősíthető K 5. Kezi dugaszoló kalapácsal K 1.80. Hidraulikus hordó szádszelep, csapraütött bor, sör, pálinka, borszesz stb. egyéb szeszes ital megsavanyosodása ellen, K 2. Üvegmosó kefe K 1.70. Amerikai husvágó K 7, 12. Mandula, dió, zsemle stb. reszaló K 3.60. Bors-őrítő 80 fil. Habverő félliteres K 1.60, egy literes 2.40, két literes K 4. Vajkúpító cédrus fa vedrevel 5 liter 20.—, 7. l. 26.—, 9. l. 32.— korona. Amerikai fagyalt-gép, erős keményfa, jégtartó vedrevel és forgató vasszerkezettel 1-literes 13, 2-literes 15, 3-literes 18, 4-literes 21 korona. — Ikerfagyaltgép egyszerre 2-féle fagyalt készítésére 2-literes 18.—, 3-literes 22.—, 4-literes 26.—, 6-literes 30.—, 8-lit. kor. Kétszítító-készülék, 1 K. Egy adag kétszítító-por 1 K. Újságtartó minden nagyságban 1 kor. Francia dákobőr keverve, 100 drb 3.20 kor. Domino-játék 1.80 K-től 4.80 K-ig Kávéházi domino, átszegézet 12-18K. Roulette-játék 14 kor.-tól 40 koronáig. Tivoli társasjáték a vendégek részére 100 cm. 15.—, 130 cm. 22 K. Pinózetáska derekára csatlakozható, szarvasbőrrel egyez 2.40, két osztálylyal 3.60, három osztálylyal 7.— K. Szivar- és cigarettatartó szekrény pinczereknek, elzárható 4 osztálylyal 6.—, 6 osztálylyal 8 kor. Papír-szalvéta 100 nyári mulatságok- és kirándulásokhoz 100 drb 1.80 K-től 2.50 K-ig. Papír szalvéta 100 drb 1-1.80 K. Sonkaprés 10 K, márványlappal 14 K. Konyhaméreg 7.— K. Gyorsforraló 1.40 K. Sörmelegítő-készülék 2.— K. Bor ragy más szeszes italokhoz szivattyú 3.80 kor

Ellenőrző bárczák:

1-es sárgarézből 100 drb K.	1.30	20-as sárgarézből 100 drb K.	5.—
5-ös vörösrézből 100 „ „	2.40	50-es vörösrézből 100 „ „	8.—
10-es nikkelből 100 „ „	2.80	100-as sárgarézből 100 „ „	10.—

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R.-T.

BUDAPEST-KŐBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36. Sajat palack-töltés.

Ajánlja kitűnő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona- (à la pilseni), maláta-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla maláta kősör, kőkorsókban. Nagyobb sörmennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

„MUNDUS”

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTORGYÁRAK R.-T.

Központi iroda:

BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-U. 10.

Raktár:

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJUS-UTCA 15.
Telefon 89-51.

GYÁRAK: Besztercebánya, Borosjenő, Kassa, Ungvár, Varasd, Vrata. Mindennemű hajlitott fabutor és kerti butor.

Ajánlja kávéházi és vendéglő berendezésekre csinosan kiállított gyártmányait.

Szálloda-bérlet.

A „Zentai Takarékpénztár“ Zentán a főtéren levő „Magyar Király“ szálloda lebontásával egy teljesen új, modern kényelemmel ellátandó

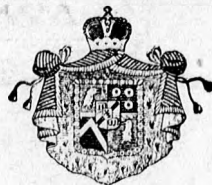
szállodát épít,

amely elegáns kávéház, ebédlő s nagy teremmel, kert-helyiség, 14 vendégszobával és vendéglős lakással, jégverem és pinczékkal stb. helyiségből álló **kiskorcs-mával** lesz ellátva. A terv a Zentai Takarékpénztárnál megszerezhető ahol is a többi feltételek is elfeksznek.

Az építkezés 1911. július 1-éig befejezést nyerend s azon időtől kezdődőleg 5, esetleg 10 évre az összes **helyiségek bére adatnak** egy megfelelő vendéglősnek. Ajánlatok 2000 korona bánatpénzzel együtt a Zentai Takarékpénztárhoz czimezve 1910. évi augusztus hó végéig nyújtandók be.

Zenta, 1910. július hó 14.

Zentai Takarékpénztár
igazgatósága.

HERCZEG
WINDISCH-
GRAETZ LAJOS

tokaj-hegyaljai SÁROSPATAK, TOKAJ - HEGYALJA
borpincészete (Zemplén vármegye)

Vezérképviselő Magyarország-Ausztria részére:

Deutsch Mór Budapest, VII., Fásor 33b. Telefon 157-76

Szállít: **TOKAJI BOROKAT** eredeti töltésű palaczkokban és 20-140 literes hordókban. ■■■ Árjegyzék és minták kívánatra ingyen küldetnek.

Kőbányai Polgári Sörfőző Részvény-Társaság. Budapest-Kőbánya.

Gyártelep és központi iroda: IX., MAGLÓDI-UT 17. SZÁM, a köztemetői villamos mentén
Telefon: 55-03 és 56-46.

Városi raktár és iroda: VIII., NÉPSZÍNHÁZ-UTCZA 22. ■■ Telefon 56-43.

Kiviteli telep: FIUME via Ciotta 18. ■■ Telefon 484 és 681.

Gyárt világos és sötét söröket a legfinomabb minőségekben és szállítja hordóban és palaczkokban **minden világrészbe**. Amely kiállításon részt vettünk, mindenütt a legmagasabb díjjal lettünk kitüntetve, nem kevesebb, mint 7 Grand Prix tanuskodik sörünk páratlan minősége mellett. Nem kisebb súlylyal bír sörreink megítélésénél azon kimagasló tény is, hogy az összes velünk egykorú sörfőzők között egész Európában mi gyártjuk a legtöbb sört.

Képviseliteink vannak az ország minden jelentékenyebb, helyén és a külföld főbb piacain, mint: Wien, Milano, Venezia, Róma, Nápoly, London, New-York, Buenos-Ayres, Alexandria, Kairó, Smyrnas, Tunis stb.